

Baka István: Szaturnusz gyermekei

2002. április 26., 02:00 , 67. szám

Megosztás 0

Vagyunk Szaturnusz gyermekei mind:

Vonagló hús, belek, megtöltve fénnyel és mocsokkal;

Mint fűszert, kősót, szórta ránk a kint

Atyánk, s most nyeldes minket fuldokolva.

Már kurta létre kondérba nem is rak,

Nem főz meg ínycsiklandozó-puhára;

Alig születünk, felragad magához, – tagjainkat

Kitépi, s nyersen-véresen zabálja.

Hová veszett az óraszám-ferpönyő,

Amibe rég napok tojásait ütötte;

Sárgája-Napkorong, fehérje-Hold, a forrón sercegő Idő?

Bendője mélyén éjlik mindörökre.

Vagyunk Szaturnusz gyermekei, és

Tudjuk, atyánk elaggott, – csillapíthatatlan éhe

Mozgatja még: a nemzés és evés

Bűvkörbe zárt, fuldokló kínja-kéje.

A Goya-kép – amelyre gondolt Baka István –, s az ő saját költői fantáziája hozza létre a vers fülledt képeit: a létezés sajátos kínját bemutató villanásokat. Mert mi más, ha nem az emberi létezés megmagyarázhatatlan élménye lényegül itt át egyetlen hatalmas képanyagba: az étkezés kozmikus nagyságú látomásába. A léleknek a testhez kötöttsége is nagy szerepet kap ebben az élményben, hiszen éppen ebből a megkötöttségből fakad a vegetálás öröme szűkült testi lét anyagi-világi-abszurd végessége.

Az emberi lélek és a szellem megfigyelései, amelyek a testi funkciókra vonatkoznak, nagyon pontosak. Ezeket a megfigyeléseit a szerző hozzárendeli „atyánk”-hoz, egy elképzelt valakihez, egy őszülőhöz, aki az egész világmindenséget lassan föleszi, vagy inkább „fölszabálja” – hisz minden az övé. Ebben az evésben a Nap, a Hold, az egész Idő elfogyott már, most az ember következik a pusztításban-pusztulásban. Tehát egy megöregedett, hatalmas test étke itt az ember. Az ösztönök öröme korlátozott létezés értelmetlensége sugárzik a költeményből. Ez a gondolkodás válsága is egyben.

Penckófer János